

878

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z dnia 30 września 1997 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

Na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. Nr 89, poz. 414, z 1996 r. Nr 100, poz. 465, Nr 106, poz. 496 i Nr 146, poz. 680 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 111, poz. 726), w związku z art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. — Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz. U. Nr 106, poz. 497 i Nr 156, poz. 775) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki Przemysłowej i Budownictwa z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 1995 r. Nr 10, poz. 46 i Nr 118, poz. 574 oraz z 1996 r. Nr 45, poz. 200), wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 12:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli z warunków, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz w § 13, § 271, § 272 ust. 4, nie wynikają inne wymagania, należy zachować odległości zabudowy od granicy z sąsiednimi działkami co najmniej:

- 1) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą z otworami okiennymi lub drzwiowymi — 4 m,
- 2) dla budynków zwróconych w stronę granicy ścianą bez otworów — 3 m.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Dopuszcza się sytuowanie budynku, z zastrzeżeniem § 270 ust. 2, bezpośrednio przy granicy działki budowlanej bądź w odległości mniejszej od określonej w ust. 4 pkt 2, lecz nie mniejszej niż 1,5 m od tej granicy, jeżeli w projekcie zabudowy i zagospodarowania terenu (działki budowlanej) zostanie wykazana możliwość zachowania określonych w rozporządzeniu odległości między projektowaną zabudową a istniejącymi lub zaprojektowanymi elementami zagospodarowania działki sąsiedniej i uzyskana pisemna zgoda jej właściciela.”;

2) w § 34 skreśla się ust. 2;

3) § 35 otrzymuje brzmienie:

„§ 35. Kompostownie powinny posiadać budowę zapewniającą nieprzedostawanie się do gruntu ciekłych produktów kompostowania, a zbiorniki na nieczystości ciekłe, doły ustępów nie skanalizowanych oraz urządzenia

kanalizacyjne i zbiorniki do usuwania i gromadzenia wydaliny pochodzenia zwierzęcego powinny mieć dno i ściany nieprzepuszczalne, szczelne przekrycie z zamykanym otworem do usuwania nieczystości i odpowietrzenie wyprowadzone co najmniej 0,5 m ponad poziom terenu.”;

4) w § 36:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Odległości dołów ustępów nie skanalizowanych o liczbie miejsc większej niż 4 oraz zbiorników na nieczystości ciekłe i kompostowni o pojemności od 10 do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń budynków wymienionych w ust. 1 pkt 1 — 30 m,
- 2) od granicy działki sąsiedniej — z wyjątkiem terenów zabudowy zagrodowej — 15 m,
- 3) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego — 10 m.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Organ właściwy w sprawie ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, w porozumieniu z państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym, określa odległości zbiorników na nieczystości ciekłe i kompostowni o pojemności powyżej 50 m³ od budynków przeznaczonych na pobyt ludzi.”;

5) w § 43 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Szerokość bramy powinna wynosić w świetle co najmniej 2,4 m, a szerokość furtki co najmniej 0,9 m, przy czym na drodze pożarowej szerokości te regulują przepisy odrębne w sprawie bezpieczeństwa pożarowego.”;

6) w § 54 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Budynek średniowysoki i wyższy, o liczbie kondygnacji większej niż 1, niezależnie od przeznaczenia, a także dwukondygnacyjny i wyższy budynek zakładu opieki zdrowotnej, opieki społecznej oraz inne budynki, stosownie do przeznaczenia, należy wyposażać w urządzenia dźwigowe.”;

7) w § 55 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Adaptacja na cele mieszkalne poddasza (strychu), usytuowanego bezpośrednio nad 4 kondygnacją istniejącego budynku wielo-

rodzinnego, wzniesionego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, nie wymaga wyposażania budynku w dźwig.”;

- 8) w § 72:
- a) w ust. 1 w tabeli w kolumnie 2 po liczbie 2,5 — odpowiadającej minimalnej wysokości w świetle dla pomieszczeń mieszkalnych w budynkach jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz sypialni 1—4-osobowych w budynkach zamieszkania zbiorowego — dodaje się odnośnik „*)”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Pomieszczenia, których wysokość powinna, w myśl ust. 1, wynosić co najmniej 3 m i 3,3 m, mogą być obniżone do wysokości nie mniejszej niż 2,5 m w wypadku zastosowania klimatyzacji, pod warunkiem uzyskania zgody państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.”;
- 9) w § 75 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. W budynku użyteczności publicznej drzwi wewnętrzne, z wyjątkiem drzwi do pomieszczeń pomocniczych i gospodarczych, powinny mieć w świetle szerokość co najmniej 0,9 m.”;
- 10) § 83 otrzymuje brzmienie:
- „§ 83. Kabina ustępowa (ustęp wydzielony), nie przeznaczona dla osób niepełnosprawnych, wyposażona w umywalkę, powinna w świetle mieć co najmniej 1,35 m długości i 1 m szerokości, natomiast bez umywalki — co najmniej 1,15 m długości i 0,9 m szerokości.”;
- 11) w § 94:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W budynku wielorodzinnym szerokość w świetle ścian pomieszczeń powinna wynosić co najmniej:
- 1) pokoju sypialnego przewidzianego dla jednej osoby — 2,2 m,
  - 2) pokoju sypialnego przewidzianego dla dwóch osób — 2,6 m,
  - 3) kuchni w mieszkaniu jednopokojowym — 1,7 m,
  - 4) kuchni w mieszkaniu wielopokojowym — 2,3 m.”,
- b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
- „3. Wymiary określone w ust. 1 nie mogą być podstawą do ustalania minimalnych powierzchni użytkowych pomieszczeń,”;
- 12) w § 95 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Korytarze stanowiące komunikację wewnętrzną w mieszkaniu powinny mieć szerokość w świetle co najmniej 1,2 m, z dopusz-

zeniem miejscowego zwężenia do 0,9 m na długości korytarza nie większej niż 1,5 m.”;

- 13) w § 98 dotychczasowy przepis oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
- „2. Pomieszczenia techniczne i gospodarcze powinny być wyposażone w instalacje i urządzenia elektryczne dostosowane do przeznaczenia tych pomieszczeń, zgodnie z wymaganiami Polskich Norm.”;
- 14) w § 130 w ust. 3 w pkt 5 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
- „6) instalację oświetleniową.”;
- 15) w § 154 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W pomieszczeniu z paleniskami na paliwo stałe, płynne lub z urządzeniami gazowymi pobierającymi powietrze do spalania z pomieszczenia i z grawitacyjnym odprowadzeniem spalin, a także jeżeli powietrze do spalania dostarczane jest z zewnątrz bezpośrednio do paleniska z zamkniętą komorą spalania szczelnym kanałem, stosowanie mechanicznej wentylacji wyciągowej jest zabronione.”;
- 16) w § 155 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. W budynkach mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego, oświaty, wychowania, zakładów opieki zdrowotnej i opieki społecznej, a także w pomieszczeniach biurowych przeznaczonych na pobyt ludzi, nie wyposażonych w wentylację mechaniczną, okna powinny mieć konstrukcję umożliwiającą otwieranie co najmniej 50% ich powierzchni w danym pomieszczeniu, w celu okresowego wietrzenia. Nie dotyczy to sal operacyjnych, pomieszczeń sterylnych i innych pomieszczeń mających klimatyzację, a także budynków wysokościowych.”;
- 17) w dziale IV tytuł rozdziału 7 otrzymuje brzmienie:
- „Instalacja gazowa na paliwa gazowe”;
- 18) w § 157:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Instalacja gazowa w budynku wysokim lub wysokościowym może być doprowadzona tylko do pomieszczeń technicznych, w których zainstalowane są urządzenia gazowe, usytuowanych w piwnicy lub na pierwszej bądź ostatniej kondygnacji. Przepisu tego nie stosuje się przy remoncie i modernizacji instalacji gazowej.”,
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- „6. Instalacje gazowe dla gazu cięższego od powietrza nie mogą być stosowane w pomieszczeniach, których poziom podłogi znajduje się poniżej otaczającego terenu.”;
- 19) w § 158 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zabrania się instalowania urządzeń sygnalizacyjno-odcinających dopływ gazu do części mieszkalnej budynku wielorodzinnego. Nie dotyczy to indywidualnych urządzeń sygnalizacyjno-odcinających dopływ gazu do odrębnych mieszkań.”;

20) w § 163 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewody instalacji gazowej należy wykonywać z rur stalowych bez szwu lub rur stalowych ze szwem przewodowych, zgodnych z wymaganiami Polskich Norm, łączonych przez spawanie. Dopuszcza się stosowanie połączeń gwintowanych do przyłączenia armatury oraz do innych połączeń w budynku:

- 1) mieszkalnym jednorodzinny,
- 2) mieszkalnym wielorodzinnym za gazomierzami odbiorców indywidualnych,
- 3) zamieszkania zbiorowego lub użyteczności publicznej za połączeniami odgałęzienia prowadzących do odrębnych lokali.”;

21) w § 164 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Po zewnętrznej stronie ścian budynku nie może być prowadzona instalacja gazowa:

- 1) zasilana gazem zawierającym parę wodną,
- 2) zasilana mieszaninami A i B propanu i butanu, o składzie określonym w Polskiej Normie dotyczącej węglowodorowych gazów płynnych,
- 3) wykonana z rur miedzianych.”;

22) w § 170 skreśla się ust. 2;

23) w § 176:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przewody łączące urządzenia gazowe z kanałami spalinowymi oraz kanały spalinowe odprowadzające spaliny na zasadzie ciągu naturalnego powinny mieć przekrój dostosowany do obciążenia cieplnego pochodzącego od urządzeń gazowych, zgodnie z Polskimi Normami.”,

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Dopuszcza się wyprowadzenie przez zewnętrzną ścianę budynku przewodów powietrzno-spalinowych od urządzeń gazowych o mocy do 21 kW w wolno stojących budynkach jednorodzinnych oraz o mocy do 5 kW w pozostałych budynkach. Wylot spalin powinien znajdować się co najmniej 0,5 m od krawędzi okien i ryzalitów przestających.”,

c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Przewody łączące urządzenia gazowe, wyposażone w palniki nadmuchowe, z kanałami spalinowymi, a także kanały spalinowe, powinny mieć przekrój dostosowany do nadciśnienia w komorze spalania oraz do obciążenia cieplnego pochodzącego od tych urządzeń.”;

24) w § 183 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) urządzenia ochrony przeciwprzepięciowej.”;

25) § 184 otrzymuje brzmienie:

„§ 184. Jako uziomy instalacji elektrycznej należy wykorzystywać metalowe konstrukcje budynków, inne metalowe elementy umieszczone w fundamentach stanowiące sztuczny uziom fundamentowy, zbrojenia fundamentów i ścian oraz przewodzące prąd instalacje wodociągowe, pod warunkiem uzyskania zgody jednostki eksploatującej sieć wodociągową.”;

26) § 202 otrzymuje brzmienie:

„§ 202. Szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia maszynowni, szyby oraz podszybia dźwigów określają Polskie Normy i przepisy techniczne wydane przez Urząd Dozoru Technicznego.”;

27) w § 212 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Klasę odporności pożarowej budynku lub jego części należy ustalać według poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej	Budynki produkcyjne i magazynowe	Budynki zaliczane do kategorii zagrożenia ludzi ZL*)
1	2	3
A	Budynki o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej ponad 4 000 MJ/m ²	—
B	Budynki o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej ponad 2 000 do 4 000 MJ/m ² oraz budynki wysokie i wysokościowe o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej do 2 000 MJ/m ^{2**})	a) liczące powyżej 2 kondygnacji kategorii: ZL I, ZL II, ZL V b) wysokie i wysokościowe kategorii ZL III c) wysokościowe kategorii ZL IV

1	2	3
C	Budynki średniowysokie o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej do 2 000 MJ/m ² oraz budynki niskie o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej ponad 1 000 do 2 000 MJ/m ² **)	a) dwukondygnacyjne kategorii: ZL I, ZL II, ZL V b) powyżej 2 kondygnacji niskie i średniowysokie kategorii ZL III c) powyżej 3 kondygnacji niskie, średniowysokie i wysokie kategorii ZL IV
D	Budynki niskie o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej do 1 000 MJ/m ² **)	a) jednokondygnacyjne kategorii ZL II b) do 2 kondygnacji kategorii ZL III c) trzykondygnacyjne kategorii ZL IV
E	Budynki jednokondygnacyjne o maksymalnym obciążeniu ogniowym strefy pożarowej do 500 MJ/m ²	a) jednokondygnacyjne z elementów nie rozprzestrzeniających ognia kategorii: ZL I i ZL V b) do 2 kondygnacji kategorii ZL IV

*) Kategorie zagrożenia ludzi określają przepisy o ochronie przeciwpożarowej.

***) Z wyłączeniem budynków wymienionych dla klasy E.

28) w § 216:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Elementy budynku zaliczonego do odp-

wiedniej klasy odporności pożarowej powinny spełniać wymagania w zakresie odporności ogniowej i rozprzestrzeniania ognia określone w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Elementy budynku							
	główna konstrukcja nośna (ściany, stupy, podciąg, ramy)		stropy		ścianki działowe i ściany ostonowe		dachy*), tarasy, konstrukcja nośna dachu	
	minimalna odporność ogniowa w min	rozprzestrzenianie ognia	minimalna odporność ogniowa w min	rozprzestrzenianie ognia	minimalna odporność ogniowa w min	rozprzestrzenianie ognia	minimalna odporność ogniowa w min	rozprzestrzenianie ognia
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A	240	NRO	120	NRO	60	NRO	30	NRO
B	120	NRO	60	NRO	30**)	NRO	30	NRO
C	60	NRO	60	NRO	15**)	NRO	15	NRO
D	30	NRO	30	NRO	(—)	SRO***)	(—)	SRO***)
E	(—)	SRO	(—)	SRO	(—)	SRO	(—)	SRO

odporność ogniową i klasyfikację w zakresie rozprzestrzeniania ognia określa się zgodnie z Polskimi Normami

Oznaczenia w tabeli:

min — minuty,

NRO — nie rozprzestrzeniające ognia,

SRO — słabo rozprzestrzeniające ogień,

(—) — nie stawia się wymagań,

*) — wymagania odporności ogniowej nie dotyczą naświetli dachowych, świetlików i okien połaciowych, jeżeli zastosowano je na powierzchni nie większej niż 20% powierzchni połaci dachowych,

***) — dla komór zsyków na odpadki — 60 min, drzwi — 30 min,

****) — dla budynku kategorii ZL II jest wymagane NRO.

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. W ścianach zewnętrznych budynku kategorii ZL II, z uwzględnieniem ust. 7, mogą być stosowane materiały izolacyjne palne, jeżeli osłaniająca je od wewnątrz okładzina ścian jest wykonana z materiału niepalnego. Odporność ogniowa okładziny powinna wynosić co najmniej:

- 1) w budynku klasy B — 60 min,
- 2) w budynku klasy C i D — 30 min”,

c) dodaje się ust. 7 i 8 w brzmieniu:

„7. Okładzina zewnętrzna i jej zamocowanie mechaniczne, a także izolacja termiczna ściany zewnętrznej budynku na wysokości powyżej 25 m od poziomu terenu muszą być wykonane z materiałów niepalnych.

8. Dopuszcza się ocieplenie ściany zewnętrznej budynku mieszkalnego, wzniesionego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, o wysokości do 11 kondygnacji włącznie, z uży-

ciem samogasnącego polistyrenu spienionego, w sposób zapewniający nierozprzestrzenianie ognia.”;

29) w § 218 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dach lub stropodach budynku niższego, przylegającego do ściany z otworami budynku wyższego, powinien być wykonany jako nie rozprzestrzeniający ognia na szerokości co najmniej 8 m, licząc od ściany budynku wyższego.”;

30) § 225 otrzymuje brzmienie:

„§ 225. Okładzina szklana ścian zewnętrznych budynku wysokiego i wysokościowego powinna być wykonana ze szkła o podwyższonej wytrzymałości na uderzenia, tłukącego się na drobne, nieostre odłamki.”;

31) w § 227 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dopuszczalne wielkości stref pożarowych w budynkach produkcyjnych i magazynowych określa poniższa tabela:

Rodzaj stref pożarowych	Obciążenie ogniowe w MJ/m ²	Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych w budynkach, w m ²		
		jednokondygnacyjnych	wielokondygnacyjnych	
			niskich i średniowysokich	wysokich i wysokościowych
1	2	3	4	5
Strefy pożarowe z pomieszczeniem zagrożonym wybuchem	ponad 4 000	1 000	—	—
	ponad 2 000 do 4 000	2 000	—	—
	ponad 1 000 do 2 000	4 000	1 000	—
	ponad 500 do 1 000	6 000	2 000	—
	do 500	8 000	3 000	500
Strefy pożarowe pozostałe	ponad 4 000	2 000	1 000	—
	ponad 2 000 do 4 000	4 000	2 000	—
	ponad 1 000 do 2 000	8 000	4 000	—
	ponad 500 do 1 000	15 000	8 000	1 000
	do 500	20 000	10 000	2 500”

32) w § 229 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W jednokondygnacyjnym budynku produkcyjnym i magazynowym, bez pomieszczenia zagrożonego wybuchem, oraz na ostatniej kondygnacji takiego budynku wielokondygnacyjnego wielkości stref pożarowych można powiększyć o 100%, jeżeli:

- 1) budynek jest wykonany z elementów nie rozprzestrzeniających ognia,
- 2) zastosowano samoczynne urządzenia odryniające.”;

33) w § 231 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dopuszczalne powierzchnie stref pożarowych można przyjmować dla każdej części budynku oddzielnie, odpowiednio do podziału budynków zgodnie z § 227 ust. 1

i § 230 ust. 1, pod warunkiem wydzielenia poszczególnych części ścianami lub stropami oddzielenia przeciwpożarowego.”;

34) w § 236 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Drzwi ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz. Wymaganie to nie dotyczy budynku wpisanego do rejestru zabytków.”;

35) w § 254 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ściany i stropy szybu dźwigowego do celów przeciwpożarowych powinny mieć klasę odporności ogniowej wymaganą w stosunku do ścian nośnych i stropów danego budynku. Drzwi do dźwigu lub przedsionka dźwigu powinny mieć klasę odporności ogniowej nie mniejszą niż połowa odporności ogniowej ścian.”;

36) w § 266 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Piec z kamienia, cegły, kafli i podobnych materiałów niepalnych oraz przewody spalnicowe i dymowe powinny być oddalone od łatwo zapalnych, nie osłoniętych części konstrukcyjnych budynku co najmniej 0,3 m, a od osłoniętych okładziną z tynku o grubości 25 mm na siatce albo równorzędną okładziną — co najmniej 0,15 m.”;

37) w § 269 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przewody oddymiającej wentylacji pożarowej powinny mieć odporność ogniową równą odporności ogniowej wymaganej dla stropów zgodnie z § 216.”;

38) w § 274 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Jednokondygnacyjny garaż o powierzchni użytkowej do 100 m² powinien mieć ściany i dach nie rozprzestrzeniające ognia.”;

39) w § 276 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Powierzchnia strefy pożarowej w garażu otwartym nie może przekraczać 30 000 m².”;

40) w § 286 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tymczasowy budynek wykonany z materiałów palnych lub z palną izolacją należy przegradzać w odstępach nie przekraczających 24 m ścianami oddzieleni przeciwpożarowych odporności ogniowej co najmniej 60 min; nie dotyczy to wypadków określonych w § 287 i 288.”;

41) w § 288 dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) wyposażenia w oświetlenie ewakuacyjne i bezpieczeństwa,

7) wyposażenia w instalację elektryczną wykonaną zgodnie z Polskimi Normami.”;

42) § 299 otrzymuje brzmienie:

„§ 299.1. Okna w budynku powyżej drugiej kondygnacji, a także okna na niższych kondygnacjach, wychodzące na chodniki lub inne przejścia dla pieszych, powinny mieć skrzydła otwierane do wewnątrz.

2. Dopuszcza się stosowanie okien otwieranych na zewnątrz, o poziomej osi obrotu (uchyłnych) i maksymalnym wychyleniu skrzydła do 0,6 m, mierząc od lica ściany zewnętrznej, pod warunkiem zastosowania w nich szyb zapewniających bezpieczeństwo użytkowania oraz umożliwienia ich mycia, konserwacji i naprawy od wewnątrz pomieszczeń lub z urządzeń technicznych instalowanych na zewnątrz budynku.

3. Przepisów określonych w ust. 1 i 2 nie stosuje się do budynku wpisanego do rejestru zabytków.

4. Okna w budynku wysokościowym, na kondygnacjach położonych powyżej 55 m nad terenem, powinny mieć zabezpieczenia uniemożliwiające ich otwarcie przez osoby do tego nie powołane.”;

43) w § 319 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dachy w budynkach o wysokości powyżej 15 m nad poziomem terenu powinny mieć spadki umożliwiające odpływ wody do wewnętrznych rur spustowych.”;

44) § 329 otrzymuje brzmienie:

„§ 329. 1. Dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego i zamieszkania zbiorowego wymagania określone w § 328 uznaje się za spełnione, jeżeli wartość wskaźnika E, określającego obliczeniowe zapotrzebowanie na energię końcową (ciepło) do ogrzewania budynku w sezonie grzewczym, wyrażone ilością energii przypadającej w ciągu roku na 1 m³ kubatury ogrzewanej części budynku, jest mniejsza od wartości granicznej E₀.

2. Dla budynku mieszkalnego w zabudowie jednorodzinnej wymagania określone w § 328 uznaje się za spełnione, jeżeli:

1) wartość wskaźnika E, o którym mowa w ust. 1, jest mniejsza od wartości granicznej E₀, lub

2) przegrody zewnętrzne odpowiadają wymaganiom izolacyjności cieplnej oraz innym wymaganiom związanym z oszczędnością energii, określonym w załączniku do rozporządzenia.

3. Dla budynku użyteczności publicznej i budynku przemysłowego wymagania określone w § 328 uznaje się za spełnione, jeżeli przegrody zewnętrzne odpowiadają wymaganiom izolacyjności cieplnej oraz innym wymaganiom związanym z oszczędnością energii, określonym w załączniku do rozporządzenia.

4. Wartości graniczne E₀ wskaźnika sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku, w zależności od współczynnika kształtu budynku A/V, dla budynków mieszkalnych i zamieszkania zbiorowego wynoszą:

1) E₀ = 29 kWh/(m³ rok) przy A/V ≤ 0,20,

2) E₀ = 26,6 + 12 A/V kWh/(m³ rok) przy 0,20 < A/V < 0,90,

3) E₀ = 37,4 kWh/(m³ rok) przy A/V ≥ 0,90

gdzie:

A — jest sumą pól powierzchni wszystkich ścian zewnętrznych (wraz z oknami i drzwiami balkonowymi), dachów i stropodachów, podłóg na gruncie lub stropów nad piwnicą nie ogrzewaną, stropów nad przejazdami, oddzielających część ogrzewaną budynku od powietrza zewnętrznego, liczonych po obrysie zewnętrznym,

V — jest kubaturą ogrzewanej części budynku, obliczoną zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad obliczania kubatury budynków, powiększoną o kubaturę ogrzewanych pomieszczeń na poddaszu użytkowym lub w piwnicy i pomniejszoną o kubaturę wydzielonych klatek schodowych, szybów wind, otwartych wnęk, loggii i galerii.

5. Wskaźnik sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynku mieszkalnego i zamieszkania zbiorowego E, o którym mowa w ust. 1, oblicza się zgodnie z Polską Normą dotyczącą obliczania sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania budynków mieszkalnych.”;

45) § 330 otrzymuje brzmienie:

„§ 330. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się, z zastrzeżeniem § 2 ust. 1 i § 207 ust. 3, jeżeli przed dniem wejścia w życie rozporządzenia:

- 1) została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę,
- 2) zostało dokonane zgłoszenie budowy lub wykonywania robót budowlanych, w wypadku gdy nie jest wymagane uzyskanie decyzji, o której mowa w pkt 1.”;

46) § 331 otrzymuje brzmienie:

„§ 331. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do budynków wznoszonych z prefabrykatów wielkowymiarowych w okresie do dnia 31 grudnia 1998 r. włącznie, w zakresie wymagań określonych w:

a) § 72, jeżeli wysokości pomieszczeń mieszkalnych określone w tabeli będą obniżone nie więcej niż o 50 mm,

b) § 94 ust. 1, jeżeli zostaną zachowane określone w nim wymiary, z wyjątkiem szerokości kuchni w mieszkaniach wielopokojowych, która może być zmniejszona do 1,7 m.”;

47) dodaje się załącznik do rozporządzenia w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst rozporządzenia z dnia 14 grudnia 1994 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *L. Miller*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych
i Administracji z dnia 30 września 1997 r. (poz. 878)

WYMAGANIA IZOLACYJNOŚCI CIEPLNEJ I INNE WYMAGANIA ZWIĄZANE Z OSZCZĘDNOŚCIĄ ENERGII

1. Izolacyjność cieplna przegród i podłóg na gruncie

1.1. Wartości współczynnika przenikania ciepła k ścian, stropów i stropodachów, obliczone zgodnie z Polską Normą, nie mogą być większe niż wartości k_{max} , określone w tabelach:

Budynek mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej

Lp.	Rodzaj przegrody i temperatura w pomieszczeniu	K_{max} W/(m ² K)
1	2	3
1	Ściany zewnętrzne (stykające się z powietrzem zewnętrznym): a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$: - o budowie warstwowej*) z izolacją z materiału o współczynniku przewodzenia ciepła $\lambda \leq 0,05$ W/(m K), - pozostałe b) przy $t_i \leq 16^\circ\text{C}$ (niezależnie od rodzaju ściany)	 0,30 0,50 0,80
2	Ściany piwnic nie ogrzewanych	bez wymagań
3	Stropodachy i stropy pod nie ogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami: a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$	 0,30 0,50
4	Stropy nad piwnicami nie ogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi	0,60
5	Stropy nad piwnicami ogrzewanymi	bez wymagań
6	Ściany wewnętrzne oddzielające pomieszczenie ogrzewane od nie ogrzewanego	1,00
t_i - temperatura obliczeniowa w pomieszczeniu według Polskiej Normy *) tynk zewnętrzny i wewnętrzny nie jest uznawany jako warstwa		

Budynek użyteczności publicznej

Lp.	Rodzaj przegrody i temperatura w pomieszczeniu	$K_{\max}$ W/(m ² K)
1	2	3
1	Ściany zewnętrzne (stykające się z powietrzem zewnętrznym): a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$: – pełne – z otworami okiennymi i drzwiowymi – ze wspomnikami balkonu, przenikającymi ścianę b) przy $t_i \leq 16^\circ\text{C}$ (niezależnie od rodzaju ściany)	0,45 0,55 0,65 0,70
2	Ściany wewnętrzne między pomieszczeniami ogrzewanymi a klatkami schodowymi lub korytarzami	3,00 ^{*)}
3	Ściany przylegające do szczelin dylatacyjnych o szerokości: a) do 5 cm, trwale zamkniętych i wypełnionych izolacją cieplną na głębokość co najmniej 20 cm b) powyżej 5 cm, niezależnie od przyjętego sposobu zamknięcia i zaizolowania szczeliny	3,00 1,00
4	Ściany piwnic nie ogrzewanych	bez wymagań
5	Stropodachy i stropy pod nie ogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami: a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$	0,30 0,50
6	Stropy nad piwnicami nie ogrzewanymi i zamkniętymi przestrzeniami podpodłogowymi	0,60
7	Stropy nad piwnicami ogrzewanymi	bez wymagań
*) Jeżeli przy drzwiach wejściowych do budynku nie ma przedsionka, to wartość współczynnika k ściany wewnętrznej przy klatce schodowej na parterze nie powinna być większa niż 1,0 W/(m ² K)		

Budynek przemysłowy

Lp.	Rodzaj przegrody i temperatura w pomieszczeniu	$K_{\max}$ W/(m ² K)
1	2	3
1	<p>Ściany zewnętrzne (stykające się z powietrzem zewnętrznym):</p> <p>a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pełne 0,45 – z otworami okiennymi i drzwiowymi 0,55 <p>b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pełne 0,75 – z otworami okiennymi i drzwiowymi 0,90 <p>c) przy $t_i \leq 8^\circ\text{C}$ 1,20</p>	
2	<p>Ściany wewnętrzne i stropy międzykondygnacyjne</p> <p>a) dla $\Delta t_i > 16\text{K}$ 1,00</p> <p>b) dla $8\text{K} < \Delta t_i \leq 16\text{K}$ 1,40</p> <p>c) dla $\Delta t_i \leq 8\text{K}$ bez wymagań</p>	
3	<p>Stropodachy i stropy pod nie ogrzewanymi poddaszami lub nad przejazdami</p> <p>a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ 0,30</p> <p>b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$ 0,50</p> <p>c) przy $t_i \leq 8^\circ\text{C}$ 0,70</p>	
<p>t_i - temperatura obliczeniowa w pomieszczeniu według Polskiej Normy lub określana indywidualnie w projekcie technologicznym</p> <p>Δt_i - różnica temperatur obliczeniowych w pomieszczeniach</p>		

1.2. Wartości współczynnika przenikania ciepła k okien, drzwi balkonowych i drzwi zewnętrznych nie mogą być większe niż wartości $k_{\max}$, określone w tabelach:

Budynek mieszkalny w zabudowie jednorodzinnej

Lp.	Okna, drzwi balkonowe i drzwi zewnętrzne	$K_{\max}$ W/(m ² K)
1	2	3
1	Okna (w tym połaciowe), drzwi balkonowe i powierzchnie przezroczyste, nieotwieralne w pomieszczeniach o $t_i \geq 20^\circ\text{C}$: – w I, II i III strefie klimatycznej – w IV i V strefie klimatycznej	2,6 2,0
2	Okna w ścianach oddzielających pomieszczenia ogrzewane od nie ogrzewanych	4,0
3	Okna pomieszczeń piwnicznych i poddaszy nie ogrzewanych oraz nad klatkami schodowymi nie ogrzewanymi	bez wymagań
4	Drzwi zewnętrzne wejściowe	2,6

Budynek użyteczności publicznej

Lp.	Okna, drzwi balkonowe, świetliki i drzwi zewnętrzne	$K_{\max}$ W/(m ² K)
1	2	3
1	Okna i drzwi balkonowe: a) przy $t_i \geq 20^\circ\text{C}$ b) przy $t_i < 20^\circ\text{C}$	2,3 bez wymagań
2	Okna i drzwi balkonowe w pomieszczeniach o szczególnych wymaganiach higienicznych (pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi w szpitalach, żłobkach i przedszkolach)	2,3
3	Okna pomieszczeń piwnicznych i poddaszy nie ogrzewanych oraz świetliki nad klatkami schodowymi nie ogrzewanymi	bez wymagań
4	Drzwi zewnętrzne wejściowe do budynków	2,6

Budynek przemysłowy

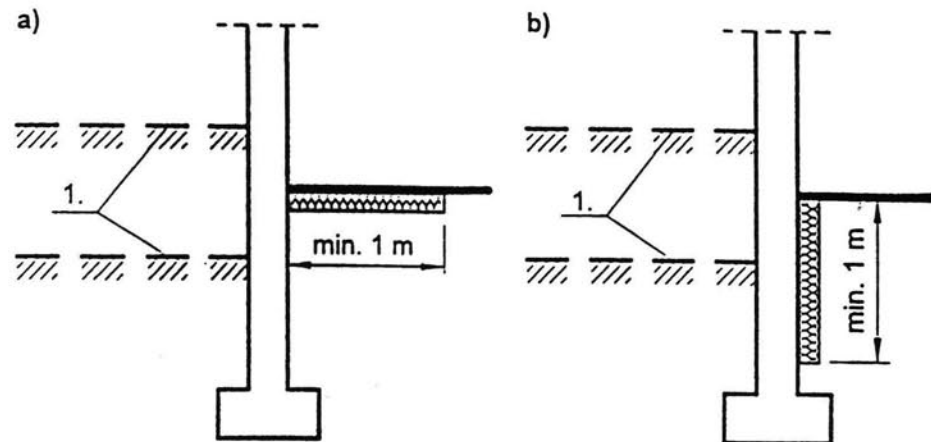
Lp.	Okna, świetliki, drzwi i wrota	$K_{\max}$ W/(m ² K)
1	2	3
1	Okna i świetliki w przegrodach zewnętrznych: a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$ c) przy $t_i \leq 8^\circ\text{C}$	2,6 4,0 bez wymagań
2	Drzwi i wrota w przegrodach zewnętrznych: a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ b) przy $8^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$ c) przy $t_i \leq 8^\circ\text{C}$	1,4 3,0 bez wymagań
t_i - temperatura obliczeniowa w pomieszczeniu według Polskiej Normy lub określana indywidualnie w projekcie technologicznym		

1.3. Dopuszcza się dla budynku przemysłowego większe wartości współczynnika k , niż określone w pkt 1.1. i 1.2., jeśli uzasadnia to rachunek efektywności ekonomicznej inwestycji, obejmujący koszty budowy i eksploatacji budynku.

1.4. W budynku mieszkalnym w zabudowie jednorodzinnej, budynku użyteczności publicznej, a także budynku przemysłowym podłoga na gruncie w ogrzewanym pomieszczeniu powinna być izolowana dodatkową izolacją cieplną w postaci pasów pionowych lub poziomych o szerokości co najmniej 1,0 m usytuowanych wzdłuż linii styku podłogi ze ścianą zewnętrzną. Suma oporów cieplnych warstw podłogowych, dodatkowej izolacji cieplnej (poziomej lub pionowej) i gruntu, obliczona zgodnie z Polską Normą, nie powinna być mniejsza od wartości określonych w poniższej tabeli:

Minimalne wartości sumy oporów cieplnych
dla podłóg układanych na gruncie

Lp.	Składniki oporu ciepła	$R_{\min}$ m ² K/ W	
		$8^\circ\text{C} \leq t_i \leq 16^\circ\text{C}$	$t_i > 16^\circ\text{C}$
1	2	3	4
1	warstwy podłogowe, izolacja cieplna (pozioma lub pionowa) oraz ściana zewnętrzna lub fundamentowa (schemat wg rys.1)	1,0	1,5
2	Warstwy podłogowe i grunt przyległy do podłogi (w jej strefie środkowej)	bez wymagań	1,5

Rys. 1. Schemat wymaganej ochrony cieplnej podłogi na gruncie w strefie przyściennej: a) izolacja cieplna pozioma, b) izolacja cieplna pionowa; 1 — poziom terenu

Podłogom stykającym się z gruntem w pomieszczeniach o temperaturze obliczeniowej $t_i \leq 8^\circ\text{C}$ oraz podłogom usytuowanym poniżej 0,6 m od poziomu terenu nie stawia się żadnych wymagań izolacyjności cieplnej.

1.5. W budynku mieszkalnym w zabudowie jednorodzinnej, budynku użyteczności publicznej, a także w budynku przemysłowym wartości oporów cieplnych ścian stykających się z gruntem, na odcinku ściany równym 1,0 m licząc od poziomu terenu, nie mogą być mniejsze niż:

- a) przy $t_i > 16^\circ\text{C}$ - $1,0 \text{ m}^2 \text{ KW}$,
- b) przy $4^\circ\text{C} < t_i \leq 16^\circ\text{C}$ - $0,8 \text{ m}^2 \text{ KW}$,

a na odcinku ściany poniżej 1,0 m, licząc od poziomu terenu, wartości oporu cieplnego nie ogranicza się.

2. Inne wymagania związane z oszczędnością energii

2.1. Powierzchnia okien

2.1.1. W budynku mieszkalnym w zabudowie jednorodzinnej pole powierzchni A_0 , wyrażone w m^2 , okien oraz przegród szklanych i przezroczystych, o współczynniku przenikania ciepła k nie mniejszym niż $2,0 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$, obliczone według ich wymiarów modułowych, nie może być większe niż wartość $A_{0\text{max}}$ obliczona według wzoru:

$$A_{0\text{max}} = 0,15 A_z + 0,03 A_w$$

gdzie:

A_z – jest sumą pól powierzchni rzutu poziomego wszystkich kondygnacji nadziemnych (w zewnętrznym obrysie budynku) w pasie o szerokości 5 m wzdłuż ścian zewnętrznych,

A_w – jest sumą pól powierzchni pozostałej części rzutu poziomego wszystkich kondygnacji po odjęciu A_z .

2.1.2. W budynku użyteczności publicznej pole powierzchni A_0 , wyrażone w m^2 , okien oraz przegród szklanych i przezroczystych, o współczynniku przenikania ciepła k nie mniejszym niż $2,0 \text{ W}/(\text{m}^2 \text{ K})$, obliczone według ich wymiarów modułowych, nie może być większe niż wartość $A_{0\text{max}}$ obliczona według wzoru określonego w pkt. 2.1.1., jeśli nie jest to sprzeczne z warunkami odnośnie do zapewnienia niezbędnego oświetlenia światłem dziennym, określonymi w § 57 rozporządzenia.

2.1.3. W budynku przemysłowym łączne pole powierzchni okien oraz ścian szklanych w stosunku do powierzchni całej elewacji nie może być większe niż:

a) w budynku jednokondygnacyjnym (halowym) - 15%,

b) w budynku wielokondygnacyjnym - 30%.

2.2. Punkt rosy

2.2.1. W budynku mieszkalnym, budynku użyteczności publicznej, a także w budynku przemysłowym opór cieplny nieprzezroczystych przegród zewnętrznych powinien umożliwiać utrzymanie na wewnętrznych jej powierzchniach temperatury wyższej co najmniej o 1°C od punktu rosy powietrza w pomieszczeniu, przy obliczeniowych wartościach temperatury powietrza wewnętrznego i zewnętrznego oraz przy obliczeniowej wilgotności względnej powietrza w pomieszczeniu, obliczonej zgodnie z Polską Normą.

2.2.2. W pomieszczeniu klimatyzowanym, z utrzymywaną stałą wilgotnością względną powietrza, temperatura na wewnętrznej powierzchni przegród powinna być wyższa od punktu rosy powietrza w pomieszczeniu.

2.3. Szczelność na przenikanie powietrza

2.3.1. W budynku mieszkalnym, budynku użyteczności publicznej, a także w budynku przemysłowym przegrody zewnętrzne nieprzezroczyste, złącza między przegrodami i częściami przegród oraz połączenia okien z ościeżnicami należy projektować i wykonywać pod kątem osiągnięcia ich całkowitej szczelności na przenikanie powietrza.

2.3.3. W budynku mieszkalnym i budynku użyteczności publicznej współczynnik infiltracji powietrza dla otwieranych okien i drzwi balkonowych w pomieszczeniach, w których napływ powietrza zewnętrznego zapewniony jest przez nawiewniki okienne powinien wynosić nie więcej niż $0,3 \text{ m}^3/(\text{m h daPa}^{2/3})$, a w pozostałych wypadkach powyżej 0,5, lecz nie więcej niż $1,0 \text{ m}^3/(\text{m h daPa}^{2/3})$.